

BYGGA VINDSKYDD

Syfte och bakgrund

Tanken med aktiviteten är att eleverna ska ges grundläggande färdigheter i att skapa ett skydd mot vind och nederbörd för att i första hand tillgodose behovet av att hålla värmen. Aktiviteten är en övning i samarbetsförmåga där allas kompetenser är viktiga att ta vara på, och det är ett tydligt exempel på en tekniskt stabil konstruktion som vi skapar med begränsade resurser för att tillgodose ett behov.

Material

Presenning och rep.

Genomförande

Innan denna aktivitet genomförs är det lämpligt att ha en genomgång av vad allemansrätten tillåter när det gäller användning av material till vindskydden.

Klassen delas sedan in i grupper om fyra till fem elever. För att skapa laganda inför uppgiften går det att inleda med en lustfylld samarbetsövning, till exempel Vända presenning. Då ställer sig gruppen på en presenning och utmaningen är att vända presenningen utan att trampa utanför presenningen. Ju större gruppen är desto svårare är uppgiften.

Efter detta kan grupperna inleda sitt arbete med att bygga ett vindskydd av presenningen och rep eller snören. Beroende på elevernas ålder kan uppgiften formuleras på olika sätt. Om det är teknik, konstruktion och problemlösning som är det viktigaste kan en helt öppen uppgift vara lämplig där de ska bygga ett vind- och regnskydd med de rep och den presenning som de har till sitt förfogande. Då kommer olika grupper lösa uppgiften på olika sätt och det blir en bra utgångspunkt för diskussion och värdering av de olika lösningarna.

Är målet att snabbt skapa en lägerplats för att få skydd mot blåst och regn kan det vara lämpligt att grupperna får tydliga instruktioner om hur ett stadigt skydd på bästa sätt kan konstrueras.

Vindskydd kan byggas på olika sätt beroende på förutsättningarna på platsen. Det går att använda bara rep och presenning utan att använda grenar under förutsättning att det finns träd att fästa i. Då går det att spänna ett rep mellan två träd och sedan lägga presenningen över och fästa nedtill med hjälp av pinnar i öljetterna eller att lägga stenar på kanten mot marken. Finns det tillgång till grenar går det att använda en lång gren till överliggare som fästs mellan två träd. Om det är brist på bra träd går det att tillverka två trefötter av en och halv meter långa grenar och lägga en två till tre meter lång överliggare på. Alla delar surras fast med rep.

Naturskoleföreningen

Ljusdals Kommun

Preseningen kan läggas på olika sätt på konstruktionen. Antingen fästs ena kanten mot överliggaren genom att knyta vid öljetterna och andra kanten nere vid marken med pinnar eller stenar. Om det regnar kan det vara bra med en taknock och då går det att låta framkanten på preseningen sticka ut en meter och istället för att fästa öljetter mot överliggaren spänns rep från öljetterna ner till pinnar i marken. Om preseningen läggs mitt på överliggaren så att den sticker ut lika mycket bak som fram och fästs i marken blir det en "lor-koja" som också fungerar mot vind och regn.

Något rätt eller fel finns inte, bara mer eller mindre funktionellt utifrån de resurser som finns på platsen.

Varianter

Det går att dela in gruppen så att eleverna får olika roller, till exempel att en är tyst, en har ögonbindel, en har hörselkåpor, en är enbent och en är enarmad. Reflektera efteråt hur konstruktionsarbetet gick och hur samarbetet fungerade. Vilka olika roller uppstod? Vem tog på sig ledarrollen? Hur utnyttjades de olika kompetenserna?

Tips!

Samla den lilla gruppen eller hela klassen för reflektion vid lämpliga tillfällen.

Arbeta vidare och diskussion

- Låt eleverna göra ritningar över sina vindskydd och utvärdera sina konstruktioner. Låt dem också ge förslag på förbättringar.
- Diskutera på vilket sätt konstruktionsarbetet påverkades av allemansrättens regler.

Övning från Robert Lättman-Masch och Mats Wejdmark, Nynäshamns Naturskola.

Läroplanens mål

Denna övning berör bland annat följande områden i läroplanen:

- Förmåga att vistas i utemiljöer och naturen under olika förhållanden och miljöer.
- Lekar och rörelse i natur- och utemiljö.
- Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.
- Säkerhet och hänsynstagande i samband med utevistelser.
- Hur olika friluftslivsaktiviteter kan planeras, organiseras och genomföras.
- Egna konstruktioner med tillämpningar av principer för hållfasta och stabila strukturer.

Naturskoleföreningen

Ljusdals

Kommun

